

הפסקה בסעודה

בגמ' (צט ע"ב) ביאר רב הונא דמתני' אליבא דרבי יוסי, שמשום חיובא דמצה מודה שאסור להתחיל לאכול בערב הפסח. ובהמשך (ק ע"א) הגמ' מקשה:

ולרב הונא מי ניחא? והאמר רבי ירמיה אמר רבי יוחנן, ואיתימא אמר רבי אבהו אמר רבי יוסי בר רבי חנינא: הלכה כרבי יהודה בערב הפסח, והלכה כרבי יוסי בערב שבת. הלכה כרבי יהודה בערב הפסח – מכלל דפליג רבי יוסי בתרווייהו!

ומתרצים:

לא, הלכה – מכלל דפליגי בהפסקה. דתניא: מפסיקין לשבתות, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אין מפסיקין.

מדובר באופן שהתחיל לאכול בהיתר, והשאלה היא אם צריך להפסיק משתחשך, ומבואר שבזה נחלקו התנאים גם בערב הפסח וגם בערבי שבתות וימים טובים. בהמשך מובא:

ומעשה ברבן שמעון בן גמליאל ורבי יהודה ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו, וקדש עליהם היום. אמר לו רבן שמעון בן גמליאל לרבי יוסי: ברבי, רצונך נפסיק, וניחוש לרבני יהודה חבירנו? אמר לו: בכל יום ויום אתה מחבב דבריי לפני רבי יהודה, ועכשיו אתה מחבב דברי רבי יהודה בפני, הגם לכבוש את המלכה עמי בבית (אסתר ט)? אמר לו: אם כן לא נפסיק, שמא יראו התלמידים, ויקבעו הלכה לדורות. אמרו: לא זזו משם עד שקבעו הלכה כרבי יוסי.

אמר רב יהודה אמר שמואל: אין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי, אלא: פורס מפה ומקדש.

בתוס' הובא, ששיטת שמואל היא דעת חכמים שבירושלמי, הסוברים שמפסיקין ע"י פריסת מפה. ולפ"ז יש שלוש שיטות: רבי יהודה מפסיקים ממש, לרבי יוסי אין מפסיקים כלל, ולחכמים מפסיקים ע"י פריסת מפה וקידוש.

בראשונים מצאנו מחלוקת בדעת רבי יהודה הסובר שמפסיקים. רש"י (ד"ה אין הלכה) ורשב"ם (ד"ה א"ל וד"ה לא כר' יהודה) ביארו שכוונתו להפסיק ע"י עקירת שלחן.

אך התוס' (ד"ה מפסיקין לשבתות) ביארו שהפסקה היא ברכת המזון, אלא שהיו רגילים לעקור השולחן בשעה שמברכים. ואף שהגמ' עצמה משתשמת בדין עקירת שולחן

לבאר דין הפסקה, כמ"ש להלן (ק ע"ב) "מאי מפסיקין? לאו לעקירת שולחן" – זה משום שהיו רגילים בכך, אך זו לא מהות ההפסקה אלא ברכה מ"ז. וכ"כ התוס' שם (ד"ה לאו לעקירת שולחן): "היינו ברכת המזון כדפרישית לעיל שהיו רגילין לסלק שהיו להם שולחנות קטנים שכל אחד אוכל על שולחנו והיו מסלקין מלפני כולם ולא מלפני המברך ואנו שאנו אוכלים בשולחן אחד אין נכון לסלק".

וכ"כ בעל המאור כדעת התוס'. וז"ל (יט ע"ב מדפי הרי"ף): "נקוט האי כללא בידך כל הבאת שולחן זו היא התחלת אכילה וכל הפסקה בעקירת השולחן שאמרו בגמ' היא ברכת המזון". וכע"ז כתב הר"ן (שם, ד"ה דתניא): "כלומר מפסיקין מלאכול ומברכין ברכת המזון והכי איתמר לקמן בהדיא אבל עקירת השולחן לא מעלה ולא מוריד ומאי דאמרינן בגמרא עקירת השולחן בהדי הפסקה לאו דוקא אלא לפי שהיה דרכן לאכול על גבי שלחנות קטנות ולסלק אותן מלפניהן אחר אכילה קרי ליה להפסקה אכילה עקירת שולחן". וכ"כ מהר"ם חלאווה ורבינו דוד, דלא כרשב"ם.

שומה עלינו להבין מהו יסוד המחלוקת בהגדרת ההפסקה.

נראה, שמחלוקת הראשונים היא בטעמו של רבי יהודה. מפני מה סובר ר"י שצריך להפסיק, הרי התחיל בהיתר קודם לזמן המנחה?

הרא"ש (סי' ב) ביאר, שמהות ההפסקה היא כדי להעניק לסעודה שם של סעודת שבת או יו"ט. וכעין זה כתב רשב"ם (ק ע"א, ד"ה אמר לו רשב"ג): "ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי בערבי פסחים אלא כר' יהודה שאם התחיל לאכול קודם ט' ונמשך אכילתו עד שחשיכה צריך לעקור את השולחן מיד כשיחשיך ולהחזירו לשם פסח ובשבתות ובי"ט לא יפסיק אלא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו".

וכן הובא בתוס' (ק ע"ב, ד"ה אין מביאין) בשם השאלות: "והטעם מפורש בשאלות כי היכי דתיתי סעודתא ביקרא דשבתא". וכן הביא מהר"ם חלאווה.

לקמן (קה ע"א) איתא: "רב חנניא בר שלמיא ותלמידי דרב הוו יתבי בסעודתא, וקאי עלייהו רב המנונא סבא. אמרו ליה: זיל חזי אי מקדיש יומא נפסיק, וניקבעיה לשבתא. אמר להו: לא צריכיתו, שבתא קבעה נפשה", ומבואר שאין צורך לעשות דבר לשם שבת, אלא השבת קובעת עצמה.

מעתה, אפשר לומר, שזו מחלוקת רבי יוסי ורבי יהודה. לדעת רבי יוסי יוכל להמשיך סעודתו וא"צ להפסיק, ואח"כ יקדש, ושוב לא יצטרך לסעוד סעודת שבת, דכבר יצא י"ח במה שאכל קודם (וכ"כ התוס' והר"ן), דס"ל דשבת קבעה נפשה. אך רבי יהודה סובר שצריך לעשות את הסעודה ליקרא דשבתא.

בדף קב (ע"ב) מובא בתוס' (ד"ה ועקרו): "כאן משמע, שאם שכח להתפלל ונזכר באמצע סעודתו והתפלל, שא"צ ברכה אפילו לכתחלה, ומה שהביא ה"ר יום טוב ראייה מפרק כיסוי הדם (חולין פז ע"א) דאמר מישתא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר, שצריך לברך ברהמ"ז וליטול ידיו – אינה ראייה, דדוקא גבי ברהמ"ז אמרינן הכי דהוי הפסק וגמר סעודה, אבל תפלה אף על גב דמיכל וצלויי בהדי הדדי לא אפשר – אין בכך כלום".

אפשר, שבעצם יש כאן שני טעמים בהפסקה: לטעם האחד הדגש הוא בעקירת השולחן משום כבוד שבת, וטעם נוסף שיש להפסיק, משום שהאדם מחויב לקיים מצות קידוש וסעודת שבת.

וראייה לטעם השני, שבפ"ג דסוכה (לה ע"א) תנן: "מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב ליטול – לכשיכנס לביתו יטול על שלחנו. לא נטל שחרית – יטול בין הערבים, שכל היום כשר ללולב". ובגמ': "אמרת: נוטלו על שלחנו, למימרא – דמפסיק. ורמינהו: אם התחילו – אין מפסיקין! אמר רב ספרא: לא קשיא: הא – דאיכא שהות ביום, הא – דליכא שהות ביום. אמר רבא: מאי קושיא? דלמא הא דאורייתא, הא דרבנן..." ומבואר שישנה אפשרות נוספת של דין הפסקה, שמפסיקים בכדי שתהיה אפשרות לקיים מצוה – כדי שיוכל ליטול את הלולב. וה"נ בנ"ד, טעם ההפסקה כדי שיוכל לקיים את מצות הקידוש, שהיות והגיעה זמן המצוה – אסור לו להמשיך בסעודתו עד שיקיים מצות קידוש.

אם כן, בשיטת רשב"ם יש לומר, שלפי הטעם הראשון יש צורך בעקירת שולחן. אך לפי הטעם השני שצריך לפסיק לקיים את המצוה – די בהפסקה ע"י ברהמ"ז וא"צ עקירת שולחן דווקא!¹

ולפ"ז, רבי יהודה ורבי יוסי נחלקו בתרתי – גם האם יש צורך להפסיק מדין כבוד שבת, וגם נחלקו האם צריך להפסיק עבור קיום מצוה. ולכן רבי יוסי סובר שא"צ להפסיק כלל.

ורבי יהודה וחכמים תרווייהו מודו שצריך להפסיק כדי לקיים מצוה, אך נחלקו האם הטעם הראשון נכון. לרבי יהודה צריך לעקור שולחן ממש מטעם כבוד שבת, אך לחכמים סגי בפריסת מפה וקידוש.

¹ מאידך אפשר לומר, שלפי סיבה זו שיפסיק לקיום המצוה, א"צ אפילו ברכת המזון, וכך לכאורה סברו חכמים, שפורס מפה ומקדש, וזה חשיב הפסקה לקיים מצות קידוש. אך ראה להלן מדברי רבינו דוד ומהר"ם חלאווה שכתבו בדעת רשב"ם שחכמים מודים שמברך ברכהמ"ז.

ומה שאמרו חכמים ש"פורס מפה ומקדש" כתב רבינו דוד דאפשר דאליבא דרשב"ם בדעת חכמים (שמואל) כוונת חכמים ש"פורס מפה ומקדש" היינו בברכת המזון, וכ"כ מהר"ם חלאווה. וכן יש לדיוק בדברי רשב"ם גופיה (ק ע"א, ד"ה ולא כר' יוסי) "אלא פורס מפה על המאכל כדין כל שבתות השנה שהביאו לחם על השולחן קודם קידוש כדתניא לקמן, א"נ משום סילוק פתורא, ואח"כ אומר קידוש היום על הכוס וחוזר ואוכל וגומר סעודתו". ופירש מהרש"א את שתי הסיבות שכתב רשב"ם: "רצונו לומר, כדין כל שבתות כו' וטעמו כי היכי דתיתי סעודה ביקרא דשבתא, א"נ משום סילוק פתורא דהיינו משום ברכת המזון שהיו רגילין לסלק שלחנות שלהן". ומבואר כאן כמ"ש רבינו דוד ומהר"ם חלאווה שלחכמים א"צ עקירת שולחן אך צריך ברכת המזון. ולהנ"ל אתי שפיר, שחכמים חולקים על רבי יהודה רק בדבר אחד, האם יש צורך בעקירת שולחן, שחכמים סוברים דליקרא דשבתא סגי בפריסת מפה, אך מודים ומחמירים שיברך ברכהמ"ז, כדי שיוכל לקיים את המצוה שנתחייב בה.

בדעת התוס' ושאר הראשונים, שההפסקה היא בברכת המזון, יש לבאר את יסוד המחלוקת באופן אחר:

לפמשנ"ת לעיל, ייתכן דהני רבוותא סוברים שכ"ע מודו דא"צ לעקור את השולחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת, ולכ"ע סגי בברכת המזון כדי להפסיק. וטעם ההפסקה רק כדי שיוכל לקיים את מצות הקידוש. ורבי יוסי חלק על זה וסבר שא"צ להפסיק למצות קידוש.

ויש לסייע מדברי הגר"א. בשו"ע (או"ח סי' ע סע"ה) הובאו שתי דעות לענין הפסקה כאשר התחיל באיזה דבר קודם קריאת שמע:

היה עוסק באכילה או שהיה במרחץ, או שהיה עוסק בתספורת, או שהיה מהפך בעורות, או שהיו עוסקים בדין, להרמב"ם גומר ואח"כ קורא ק"ש, ואם היה מתירא שמא יעבור זמן קריאה ופסק וקרא, ה"ז משובח. ולהראב"ד, מפסיק וקורא אף על פי שיש שהות לקרות.

ולכאורה שיטת הרמב"ם תמוהה, שהרי קיי"ל שצריך להפסיק?

וביאר הגר"א (שם), שכיון דקיי"ל כרבי יוסי בע"ש, כמבואר בסוגיין, א"כ ס"ל דסוגיות דסוכה ושבת הן כרבי יהודה, דאמר מפסיקין לקידוש, אבל לרבי יוסי דס"ל אין מפסיקין וקיי"ל נמי דהבדלה אינה קובעת, אלמא דאין מפסיק אף לדאורייתא – א"כ אידחי להו הני סוגיין. ע"ש.

מבואר כאן בפירוש בדברי הגר"א, שבזה גופא נחלקו רבי יהודה ורבי יוסי – האם

מפסיקים כדי לקיים מצות תורה.

והנה, לראב"ד שמפסיקין לדאורייתא, אפ"ל שזו גופא המחלוקת בין רבי יהודה לבין רבי יוסי האם מפסיקין לקידוש. אך לרמב"ם הסובר שכיון שהתחיל בהיתר אין מפסיק אף לדאורייתא – כיצד יבאר את מחלוקת התנאים אם לא נאמר כשיטת הגר"א?

ייתכן שיבאר, שלגבי מצוות שבת בכ"ז צריך להפסיק, משום שהקידוש חייב לבוא לפני הסעודה, כדי שתיחשב סעודת שבת. וכ"כ הר"ן (כ ע"ב מדפי הרי"ף): "כוס ראשון אומר עליו קדוש היום והשני אומר עליו ברכת המזון דברי ר' יהודה – ור' יהודה לטעמיה דאמר מפסיקין לשבתות והפסקה זו היינו ברכת המזון וכמו שכתבתי למעלה ולפיכך קודם לה קדוש היום כמו שהוא גרם לה כדאמרינן ביין שהוא גורם לקדוש שתאמר". והר"ן הוא מהסוברים כשיטת הרמב"ם, שכאשר התחיל בהיתר א"צ להפסיק למצוות תורה, ומדוע כאן יפסיק? אלא ע"פ הנ"ל הרי הוא כמבואר, שלעניין קידוש חייב להפסיק, כדי שהסעודה תהיה סעודת שבת.

ובזה נחלקו רבי יהודה ורבי יוסי לפי שיטות אלו. דעת רבי יהודה מתפרשת בשני אופנים: או דס"ל שצריך להפסיק לכל מצוות התורה, או שסובר כרמב"ם שא"צ להפסיק, אך כאן צריך כדי שהקידוש יבוא קודם הסעודה. ודעת רבי יוסי שא"צ להפסיק אף לקידוש, משום שלשיטתו אפשר שהקידוש יבוא אף אחר הסעודה.

ולפי ביאור זה, חכמים סוברים די בפריסת מפה וקידוש אף בלי ברכת המזון, משום שמודים לרבי יהודה שצריך להפסיק ולקדש כדי שהקידוש יבוא קודם הסעודה, אך לדידם די בפריסת מפה וא"צ לברך.

האמוראים אומרים ש"הלכה כרבי יהודה בערב הפסח, והלכה כרבי יוסי בערב שבת", ודנו הראשונים האם זה עולה בקנה אחד עם דברי שמואל להלן ש"פורס מפה ומקדש", ואכמ"ל. עכ"פ, יש להבין מדוע יש הבדל לעניין הפסקה בין שבת לבין ערב פסח. בשלמא לעניין התחלת אכילה – ער"פ חמור יותר, דאיכא חיובא דמצה, אך לגבי הפסקה מה יסוד ההבדל? וכן הקשה הרא"ש (סי' ב) והוסיף, דאדרבה, יותר מסתבר להחמיר בשבת מבפסח, שהרי כבוד שבת עדיף (ולרא"ש כל עניין ההפסקה רק מטעם כבוד שבת).

אמנם, יש ליישב קושיא זו לפמ"ש התוס' בסוגיא דסוכה הנ"ל (לח ע"א, ד"ה מאי קושיא) שרבי תירץ שם "הא דאורייתא הא דרבנן", ותמהו התוס': "תימה והרי קידוש היום דאורייתא כדאמרינן פרק מי שמתו (ברכות כ ע"ב) נשים חייבות בקידוש היום דבר

תורה..."

ותירצו:

ויש לומר, דשאני קידוש היום שיכול לקדש ביום כבלילה וליכא למיחש לפשיעותא כולי האי ועוד לפי שעוסק בסעודת שבת לא חיישינן כולי האי שמא יתעצל בקידוש היום.

ולפ"ז ניחא, שיש להחמיר בערב הפסח משום שכאן יש חיובא דמצה, ואם לא יפסיק חיישינן שלא יאכל את המצה, והוי מעוות לא יוכל לתקון, דאין לו תקנה לאכול למחר. משא"כ בקידוש של שבת, יוכל לקדש ביום כבלילה ולא חששו לפשיעותא.

אך לדעת הרמב"ם והר"ן שאין חיוב הפסקה עבור מצוה דאורייתא, כמ"ש לעיל מדברי הגר"א, הרי ביארנו שלגבי שבת רבי יהודה ס"ל דצריך להפסיק משום שקידוש צריך לבוא לפני הסעודה, ורבי יוסי חולק. א"כ לפי ביאור זה שוב אינו מובן, מדוע לגבי ערב פסח סוברים האמוראים שהלכה כרבי יוסי שצריך להפסיק, הרי לשיטה זו אין חיוב הפסקה אף למצוות דאורייתא?

והביאור בזה הוא כך:

עד כה הבנו שחובת ההפסקה היא מדין כבוד שבת ויו"ט, ולפ"ז אינו ענין לאיסור ההתחלה, שהוא משום אכילה לתיאבון.

אמנם כתב הראב"ד בהשגותיו על בעל המאור (יט ע"א מדפי הרי"ף) וז"ל:

ואף על פי שאמרו הלכה כרבי יוסי בערבי שבתות לא כרבי יוסי לגמרי אלא לאפוקי מהפסקה דרבי [יהודה]. מיהו בערבי פסחים עבדינן כרבי יהודה לגמרי, דכי היכי דמחמיר לענין התחלה הכי נמי חמיר לענין הפסקה.

אפשר לומר, שדין ההפסקה אינו שייך כלל למחלוקת האם צריך להפסיק עבור כבוד שבת וכ"ו, אלא מחלוקת התנאים נובעת מדין אכילת סעודת שבת או מצה לתיאבון: כאשר התחיל בהיתר – נחלקו התנאים האם התירו לו חכמים לאכול אפילו אחר שתחשך, או שמחויב להפסיק כדי שיאכל סעודת שבת לתיאבון. דעת רבי יהודה, שאע"פ שהתחיל בהיתר, ובזה אמנם לא גזרו שיפסיק בזמן המנחה, עכ"פ אמרו שיפסיק מאכילתו משתחשך כדי שיאכל סעודת שבת בתאוה, ויפסיק ע"י ברכת המזון. אך לדעת רבי יוסי, כשם שלא החמירו עליו להפסיק בשעת המנחה – כך א"צ להפסיק משחשכה.

וזו כוונת הראב"ד: "כי היכי דחמיר לעניין התחלה, ה"נ חמיר לעניין הפסקה",

כלומר, שמצאנו את נקודת החומרא של ערב פסח על-פני ערב שבת בדין ההתחלה, ודין ההפסקה נובע מאותו טעם של ההתחלה, וא"כ מובן מדוע דין ההפסקה בערב פסח חמור מההפסקה בשבת. בער"פ אסור להתחיל מתשע ולמעלה, אך בע"ש מותר, דקי"ל כרבי יוסי, ולכן יהיה הבדל גם לגבי הפסקה.

וכן כתב רבינו דוד (ד"ה הלכה מכלל דפליגי בהפסקה), שהקשה על דברי הגמ', הא לעיל (צט ע"ב) אמרינן שר' יוסי מודה משום חיובא דמצה, מפני שהיא מצוה עוברת, וא"כ היאך אומר כאן שאין מפסיקין, הרי יש לחוש שמא יבוא לידי אכילה גסה כשיאכל את המצה? – הנה כי כן, גם רבינו דוד מזכיר עניין זה, שטעם ההפסקה מדין תיאבון. ותירץ רבינו דוד, שכאשר הוא על השולחן מעיו פתוחין, ואין מצוי לבוא לידי אכילה גסה (כע"ז כתבו התוס' צט ע"ב ד"ה סמוך, אלא ששם כתבו ש"נוהר ואינו אוכל כל שבעו", ולרבינו דוד מעיו פתוחין וגם אם אוכל הרבה – לא יבוא לידי אכילה גסה).

התוס' (ק ע"א, ד"ה מכלל דפליגי) כתבו:

מכלל דפליגי בהפסקה כדתניא – לא גרס "דתניא", דהא בברייתא לא פליגי בהפסקה דפסח אלא "כדתניא" גרס, ומייתי כי היכי דפליגי בהפסקה דשבת הכי קים ליה דפליגי נמי בהפסקה דפסח.

מאידך, הביאו התוס' דעת רבינו יחיאל:

ומורי רבינו יחיאל אמר דגרס "דתניא" ודייק מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו אפילו בערב הפסח דאין מתחילין דבע"ש שרי רבי יוסי אפי' להתחיל עוד נראה דאמר לקמן (קב ע"א) בני חבורה שהיו מסובין וקדש כו' וקתני פלוגתא דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא קתני וקידש בין שבת בין פסח.

לפי ביאורו של רבינו יחיאל, שיעורה של הברייתא כך הוא: "מפסיקין לשבתות, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אין מפסיקין" – כוונתו של רבי יוסי ש"אין מפסיקין" היא בער"פ, דבע"ש פשיטא שאין מפסיקין, שהרי לשיטתו אין איסור התחלה אחר המנחה. דהיינו: מכך שרבי יוסי אמר אין מפסיקין, ודאי שמדבר על מקרה שאין מתחילין, והיינו בע"פ, ואינו מדבר על מקרה שמותר להתחיל בו לדעת רבי יוסי, היינו ער"ש. ולכאורה אינו מובן הקשר בין הדברים. אך לפמ"ש רבינו דוד שיש כאן שיקול נוסף, העניין של תיאבון, א"כ סובר רבינו יחיאל שאין מחלוקתם של רבי יוסי ורבי יהודה לגבי הפסקה מצד כבוד שבת או שנחלקו האם צריך להפסיק למצוה, אלא כל המחלוקת היא מצד דין אכילת מצה לתיאבון, שדעת רבי יהודה שחייב להפסיק מטעם זה, אך לרבי יוסי מעיו פתוחין ולכן א"צ להפסיק.

ובאו האמוראים ופסקו הלכה כרבי יהודה בער"פ והלכה כרבי יוסי בע"ש, משום שדין הפסקה תלוי בדין התחלה. ומאחר שפסקנו בע"ש כרבי יוסי שאין איסור התחלה – ממילא אין חובת הפסקה, והיות ופסקנו הלכה כרבי יהודה בע"פ שאסור להתחיל – ה"נ הלכתא כוותיה לעניין הפסקה. זו דעת רבינו יחיאל.

אמנם בתחילת דברי התוס' כתבו, דלא גרסינן "דתניא", משום דבברייתא לא פליגי בהפסקה דפסח, "ומייתי כי היכי דפליגי בהפסקה דשבת הכי קים ליה דפליגי נמי בהפסקה דפסח". לפי שיטה זו, יש לבאר את מחלוקת התנאים באופן זה: רבי יהודה סובר, בנוסף לדין תיאבון שנתבאר, שיש גם דין קידוש, שצריך לבוא לפני הסעודה, ולכן צריך להפסיק מדין זה. ומשום כך מיקומה של ההפסקה היא משתחשך, שאז מתחייב בחובת קידוש, ועי"ז מקיים גם דין תיאבון. אך רבי יוסי חולק בתרתי, שאינו חושש לנימוק של תיאבון וכן אינו סובר שהקידוש צריך לבוא קודם הסעודה, וס"ל שאפשר לקדש גם לאחר הסעודה.

והאמוראים מכריעים שהלכה כרבי יוסי בע"ש, והלכה כרבי יהודה בע"פ, ולפי ביאור זה כוונתם שאנו חוששים לנימוק של תיאבון, כרבי יהודה, ולכן יש להפסיק בע"פ, אך אנו פוסקים כרבי יוסי שהקידוש יכול לבוא אחר הסעודה, ולכן בע"ש הלכה כמותו.

ודעת חכמים, היא שיטת שמואל, ש"פורס מפה ומקדש" – בין בע"ש בין בע"פ, ובכך שתי הבעיות נפתרות – הקידוש בא קודם הסעודה, וכן אוכל מצה לתיאבון לאחר הקידוש.

הר"ן ורבינו דוד סוברים שישנם שני שיקולים בדין ההפסקה – סעודה שתבוא עבור כבוד שבת, ודין התיאבון. לרבי יהודה כל זה שייך בין בע"ש בין בע"פ, אך לרבי יוסי שייך רק בע"פ, דמשום חיובא דמצה מודה, ולהלכה פסקו האמוראים שלגבי תיאבון הלכה כרבי יהודה, שצריך להפסיק בע"פ, אך לעניין השני הלכה כרבי יוסי. ושמואל סבר שדי בפריסת המפה וזה חשיב הפסקה, וא"צ להפסיק ממש בברכת המזון.